

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. René Štěpánika na neverejnom zasadnutí dňa 11. júla 2013 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **T. V. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti z časti dokonaný, z časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. c/, ods. 4 písm. a/, c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ a § 141 písm. a/ Tr. zák. a iné o sťažnosti obvineného Ing. M. S. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 13. júna 2013 sp. zn. Tp 31/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa zrušuje** a obvinený **Ing. M. S.**, nar. X., sa **prepúšťa z väzby na slobodu**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu (ďalej len ŠTS) uznesením zo dňa 13. júna 2013, sp. zn. Tp 31/2013, zamietol podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného Ing. M. S., vo väzbe v Ústave pre výkon väzby Nitra, o prepustenie z väzby na slobodu.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote obvinený prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, ktorú súčasne písomne odôvodnil.

V podanej sťažnosti namietal dôvodnosť trvania väzby obvineného, keďže orgány činné v trestnom konaní nepostupujú vo svojej činnosti bez zbytočných prieťahov a s osobitným urýchlením. Citoval nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I.ÚS 34/04

z 1. júna 2004, ktorý vo väzobnej trestnej veci orgány činné v trestnom konaní upriamuje na postup pri trestnom stíhaní s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Poukázal na to, že v konkrétnej trestnej veci v dôsledku postupu orgánov činných v trestnom konaní na základe rozhodnutí súdov bolo potrebné z časti zopakovať vykonané dokazovanie a oboznámenie s výsledkami vyšetrovania, čím došlo k zbytočnému prietahu v konaní, v dôsledku čoho nemožno považovať ďalšie trvanie väzby za zákonné a v súlade s ústavou. Namietal záver uznesenia ŠTS o prehĺbení obavy z hrozby ovplyvňovania svedkov, najmä Z. S., tvrdením, že nikdy v minulosti Z. S. neovplyvňoval, tá vypovedala v prípravnom konaní aspoň 5krát a nie je mu známa žiadna konkrétna skutočnosť, ktorá mohla prehĺbiť obavu z hrozby ovplyvňovania tejto osoby. Výpovede ostatných osôb sú zaznamenané a niet koho a ako ovplyvňovať.

Druhým okruhom sťažnostných námietok je rozpor rozhodovania o väzbe obvineného s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, kedy požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne, pričom tejto požiadavke spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca, s realitou v konkrétnej veci, kde od podania žiadosti o prepustenie z väzby (23.4.2013) do prvostupňového rozhodnutia (13.6.2013) uplynulo 51 dní a kým dôjde k rozhodnutiu o sťažnosti, uplynie pravdepodobne doba dvoch mesiacov, čo je stav ústavne neakceptovateľný.

Sťažovateľ namietal i skutočnosť, že k jeho žiadosti o prepustenie z väzby spracoval prokurátor písomné podanie zo dňa 15.5.2013, ktoré zaslal súdu. Toto vyjadrenie nebolo obvinenému ani jeho obhajcovi pred výsluchom zaslané ani inak poskytnuté, takže sa k skutočnostiam v ňom uvedeným nemohol vyjadriť, zatiaľ čo prokurátor mohol reagovať na argumenty obvineného, čím došlo k narušeniu princípu rovnosti strán v konaní pred súdom a bol takýmto postupom znevýhodnený.

V závere žiadal obvinený nadriadený súd, aby zrušil napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie ako nedôvodné a prepustil ho na slobodu.

Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a vychádzajúc z doposiaľ vykonaného dokazovania dospel k týmto záverom:

Obvinený Ing. M. S. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie ŠTS z 18. novembra 2011, sp. zn. Tp 90/2011, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2011, sp. zn. 2 Tost 38/2011, z dôvodu § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. so začiatkom plynutia väzby od 16. novembra 2011 od 23,20 hod.

V trestnej veci obvineného Ing. M. S. bolo viackrát rozhodované prvostupňovým i sťažnostným súdom o väzbe obvineného a to na základe jeho žiadostí o prepustenie z väzby, návrhov prokurátora na predĺženie lehoty väzby obvineného i rozhodnutia súdu o ponechaní obvineného vo väzbe po podaní obžaloby.

Významným medzníkom v trestnom konaní v trestnej veci obvineného Ing. M. S. je rozhodnutie ŠTS z 19. februára 2013, sp. zn. PK – 2 T 43/2012, o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi a naň nadväzujúce uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. marca 2013, sp. zn. 5 Tost 5/2013, ktorým bola sťažnosť prokurátora zamietnutá. Uvedenými rozhodnutiami bola trestná vec obvineného Ing. M. S. a spol. vrátená prokurátorovi po odmietnutí obžaloby z dôvodu porušenia práva na obhajobu obvineného M. A. v súvislosti s výsluchmi svedkyne Z. S. v dňoch 6. – 8. marca 2012 a v súvislosti s postupom orgánov činných v trestnom konaní v rozpore so zákonom po skončení vyšetrovania umožniť obvineným a ich obhajcom preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania.

Odmietnutím obžaloby a vrátením veci prokurátorovi (§ 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por.), plynie nová základná sedemmesačná lehota väzby v rámci lehoty uvedenej v § 76 ods. 7 Tr. por. (v konkrétnom prípade podľa § 76 ods. 7 písm. c/ Tr. por. na prípravné konanie pripadá lehota najviac dvadsaťpäť mesiacov, keďže proti obvinenému je vedené konanie pre obzvlášť závažný zločin) odo dňa, keď bol spis doručený prokurátorovi (§ 76 ods. 10 Tr. por.), t.j. v konkrétnom prípade od 10. apríla 2013. Tým, že sa vec dostala opäť do štádia prípravného konania, došlo podľa sťažovateľa k zbytočným priesťahom zavineným postupom orgánov činných v trestnom konaní, v súvislosti s čím nemožno považovať ďalšie trvanie väzby obvineného Ing. M. S. za zákonné a v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Treba dať za pravdu sťažovateľovi, že vrátením veci do prípravného konania sa trestné konanie a tým aj väzba obvineného predĺžili. V čase rozhodovania Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o sťažnosti obvineného sa jeho trestná vec nachádza v štádiu procesného postupu prokurátora po predložení mu spisu s návrhom na podanie obžaloby po tom, čo sa v dňoch

17. – 27. júna 2013 uskutočnilo preštudovanie spisov a podanie návrhov na doplnenie vyšetrovania podľa § 208 ods. 1 Tr. por. Je teda zrejmé, že vyšetrovanie bolo v prípravnom konaní uskutočnené po vrátení veci prokurátorovi (súdom) v lehote dvoch mesiacov, čo možno vzhľadom na rozsah vykonania potrebných úkonov v prípravnom konaní považovať za konkrétnej trestnej veci primerané a nemožno z tohto časového úseku vyvodit', že by sa v tejto trestnej veci nepostupovalo urýchlene, tak ako sa to zvlášť vyžaduje vo väzobných trestných veciach. Samotné ustanovenie § 76 ods. 10 Tr. por. počíta so situáciou, kedy po odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi plynie zo zákona nová základná sedemmesačná lehota väzby (v prípravnom konaní), takže samotné predĺženie väzby vrátením veci prokurátorovi aj podľa § 244 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nie je dôvodom na vyvodenie záveru o priesťahoch v konaní, ktoré by a priori odôvodňovali prepustenie z väzby na slobodu, ako k takému záveru dospel sťažovateľ. Práve v súvislosti s takýmto procesným postupom a naň naviazaným predĺžením lehoty väzby treba dôsledne prihliadať na splnenie požiadavky o urýchlenom konaní vo väzobných trestných veciach. S poukazom na aktuálne štádium trestného konania sťažnostný súd nezistil nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní a považujúc priebeh doplnenia vyšetrovania spolu s jeho skončením (§ 208 ods. 1 Tr. por.) za primeraný z časového hľadiska, nestotožnil sa so záverom sťažovateľa o ďalšej nedôvodnosti väzby obvineného z dôvodu zbytočných priesťahov v trestnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil ani so záverom sťažovateľa, že rozhodovanie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby nezodpovedá lehote počítanej maximálne na týždne, pritom v jednom stupni rozhodovania maximálne jeden mesiac, ako to vyplýva z citovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojim stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu.

Z uvedenej dikcie zákona je jednoznačné, že v prípravnom konaní o žiadosti o prepustenie z väzby obvineného môže rozhodnúť primárne prokurátor. Ak bola taká žiadosť zaslaná priamo súdu, musí byť postúpená prokurátorovi a čas, pokiaľ sa dostane do rozhodovacej pôsobnosti prokurátora, nemožno pripočítať na vrub lehoty prokurátora či súdu (v širšom ponímaní súdov vrátane sťažnostného konania). I keď v konkrétnom prípade

čas rozhodovania súdu prvého stupňa bol na hrane lehôt uvádzaných v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky, nie je to dôvod na vyslovenie priet'ahov v rozhodovaní o väzbe obvineného a s tým spojený následok jeho prepustenia z väzby.

Z citovaného ustanovenia § 79 ods. 3 Tr. por. vyplýva povinnosť prokurátora, ak nevyhovie žiadosti obvineného a sám ho neprepustí z väzby, okrem predloženia žiadosti so svojim stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, upovedomiť o tom obvineného a jeho obhajcu. Prokurátor túto oznamovaciu povinnosť splnil. V záujme rešpektovania princípu rovnosti zbraní v rámci konania predchádzajúcim rozhodnutiu o väzbe, je potrebné doručiť návrhy prokurátora obvinenému a naopak. Ak sa uskutočňuje výsluch obvineného krátko po tom, čo je súdu doručené prokurátorom stanovisko s návrhom na rozhodnutie (§ 79 ods. 3 veta druhá Tr. por.) a z časového hľadiska nemožno doručiť obvinenému a jeho obhajcovi návrh (argumenty) prokurátora, je akceptovateľné urobiť tak na začiatku výsluchu obvineného rešpektujúc jeho právo na časovo primeranú prípravu na svoju obhajobu zohľadňujúcu argumenty prokurátora. Pri rozhodovaní ŠTS o žiadosti obvineného Ing. M. S. napriek štrnásťdňovému odstupe výsluchu obvineného (30. mája 2013) od predloženia súdu prokurátorom zamietavého stanoviska a návrhu na rozhodnutie (16. mája 2013), súd stanovisko prokurátora obvinenému a jeho obhajcovi nedoručil v rámci prípravy výsluchu a neučinil tak ani na začiatku výsluchu. Čiastočne to nahradil na začiatku výsluchu obvineného podaním správy o stave vecí zameranej na otázky, ktoré treba riešiť na základe žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, čo však nenahrádza povinnosť včas sprístupniť argumenty prokurátora obhajobe. Zo zápisnice o výsluchu obvineného z 30. mája 2013 však vyplýva, že podstatné argumenty prokurátor pri výsluchu predniesol, takže obhajoba mala možnosť reagovať pred rozhodnutím súdu o žiadosti obvineného, z čoho nemožno vyvodiť záver obhajoby o nemožnosti vyvrátenia argumentov prokurátora.

Spolu s obvineným Ing. M. S. sú v tejto trestnej veci väzobne (kolúzna väzba) trestne stíhaní T. V., M. A., M. Š. a M. Š. (a neväzobne obvinený P. P.). Kolúzna väzba je u nich daná reálnou obavou najmä z ovplyvňovania svedkov, čo potvrdzujú výpovede najmä Z. S. a K. S. (v pozícii svedka), ako to vyplýva z napadnutého uznesenia ŠTS, ktorý na základe týchto výpovedí vyvodil záver o prehĺbení obavy z takejto hrozby. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že svedkyňa Z. S. bola v tejto trestnej veci vyslúchnutá pred vznesením obvinenia Ing. M. S. 19. júna 2011, 15. júna 2011, 24. októbra 2011 a po vznesení

obvinenia Ing. M. S. 6. – 8. marca 2012, 11. apríla 2012 a (po rozhodnutí ŠTS o zamietnutí žiadosti obvineného) 4. júna 2013 (zápisnica o výsluchu nesprávne datovaná dňom 4. júna 2012). I keď výsluch svedkyne v dňoch 6. – 8. marca 2012 bol kvôli porušeniu práv obhajoby obvineného M. A. jedným z dôvodov odmietnutia obžaloby a vrátenia veci prokurátorovi, nezákonnosť tejto výpovede je relatívna len vo vzťahu k tomuto obvinenému, nie však k ostatným obvineným, teda i Ing. M. S.. V týchto výpovediach sú zachytené tvrdenia svedkyne o slovných vyhrážkach a fyzických útokoch na ňu zo strany všetkých väzobne trestne stíhaných obvinených, mimo obvineného Ing. M. S.. V časovo najaktuálnejšej výpovedi zo dňa 4. júna 2013 Z. S. vypovedala, že p. S. priamo vyhrážky k jej osobe ani k jej rodine nesmeroval. Výpoveď svedka K. S. potvrdzuje krik a vyhrážky M. A. voči Z. S., neuvádza však žiadne súvislosti s obvineným Ing. M. S.. Všeobecné konštatovanie, že Ing. M. S. založil zločineckú skupinu a bol jej členom, neobstojí pre individualizáciu dôvodnosti jeho kolúznej väzby, ak sú dôkazmi preukázané slovné či fyzické ataky ostatných väzobne trestne stíhaných obvinených, podľa vzneseného obvinenia tiež členov tejto skupiny. Ing. M. S. sa mal skutkov dopustiť svojim konaním z pozície vysokého bankového úradníka, ktorý mal zabezpečovať bezproblémové bankové prevody. Z tejto pozície, najmä ak to výpoveďami potvrdzuje Z. S., nepôsobil na ňu slovnými či fyzickými útokmi, vyhrážkami či zastrášaním ani vo vzťahu k iným svedkom či spoluobvineným, z ktorých je neväzobne trestne stíhaný iba P. P..

Z prípisu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 9. júla 2013 vyplýva, že vyšetrovateľ po skončení vyšetrovania podľa § 208 ods. 1 Tr. por. predložil dňa 2. júla 2013 spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby. Je teda zrejmé, že zo strany vyšetrovateľa je dokazovanie uzavreté. Nie je už preto aktuálny argument, že by Ing. M. S. mohol mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné konanie, naviac ak v bankových štruktúrach už dlhú dobu nepracuje.

Vzhľadom k uvedenému štádiu trestného konania nehrozí zo strany obvineného Ing. M. S. reálna obava, že by na slobode ovplyvňoval osoby podieľajúce sa na rozhodovacej činnosti v jeho trestnej veci.

Väzba obvineného je závažným zásahom do jeho práv a slobôd. Smie trvať len nevyhnutný čas. Ak dôvody väzby pominú, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodujúc o sťažnosti obvineného Ing. M. S.

proti uzneseniu ŠTS zo dňa 13. júna 2013, sp. zn. Tp 31/2013 o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, z dôvodov uvedených v predchádzajúcom texte odôvodnenia tohto uznesenia, dospel k záveru, že pominul dôvod kolúznej väzby obvineného a táto väzba u neho nie je naďalej aktuálna. Preto napadnuté uznesenie zrušil a prepustil obvineného Ing. M. S. z väzby na slobodu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. júla 2013

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. René Štepánik

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková